

Applicable Substantive Law in Fact-Finding Commissions with Emphasis on the Fact-Finding Mission on Iran

Farimah Fazli

PhD Candidate in International Law, International Campus, University of Tehran, Tehran, Iran
(Corresponding Author)

Email: farimahfazli9@gmail.com

Ahmad Momeni Rad

Visiting Faculty Member, Aras International Campus, University of Tehran, Tehran, Iran.

Kheyrollah Parvin

Visiting Faculty Member, Aras International Campus, University of Tehran, Tehran, Iran

Abstract

The fact-finding process in the field of human rights is a critical and quasi-judicial procedure conducted under the guidance of a set of international legal rules. This process must consider not only legal principles but also humanitarian and sociological considerations. Flexibility in legal criteria should, while addressing humanitarian concerns, ensure the preservation of legitimacy and compliance with legal standards. One of the important fact-finding bodies established by the United Nations Human Rights Council is the Fact-Finding Mission on the Islamic Republic of Iran. This article examines the legal basis for the establishment of this mission, addressing principles such as non-discrimination, impartiality, and good faith, and raises the question of what substantive law is applicable to its performance, even if such a mandate has been established independently and based on good faith. Fact-finding bodies must strictly adhere to international human rights standards and employ diverse legal sources to ensure the credibility and consistency of their findings. The application of these standards can provide guidance for the fact-finding process and the assessment of states' conduct in cases of human rights violations. By adhering to these principles, fact-finding missions can play an effective role in ensuring justice and accountability. However, any deviation from these standards would constitute a violation of the fundamental principles of international human rights law by the missions themselves.

Keywords: Applicable Substantive Law, Fact-Finding Committee, Fact-Finding Mission, International Human Rights Law, Islamic Republic of Iran

فصلنامه مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی

سال پانزدهم، شماره دوم (پیاپی ۵۹)، تابستان ۱۴۰۴، صص. ۲۳۱-۲۵۲
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۲۶ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۰

مقاله پژوهشی

قانون ماهوی قابل اعمال در کمیسیون‌های حقیقت‌یاب با تأکید بر کمیته حقیقت‌یاب در مورد ایران

فریمه فضلی

دانشجوی دکترا حقوق بین‌الملل، پردیس بین‌المللی دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

Email: farimahfazli9@gmail.com

احمد مؤمنی راد

عضو هیئت علمی مدعو پردیس بین‌المللی ارس دانشگاه تهران، تهران، ایران

خبرالله پروین

عضو هیئت علمی مدعو پردیس بین‌المللی ارس دانشگاه تهران، تهران، ایران

چکیده

فرایند حقیقت‌یابی در حوزه حقوق بشر، رویه‌ای انتقادی و شبه‌قضایی است که تحت هدایت مجموعه‌ای از قواعد حقوقی بین‌المللی انجام می‌شود. این فرایند باید علاوه بر اصول حقوقی، ملاحظات بشردوستانه و جامعه‌شناختی را نیز مدنظر قرار دهد. انعطاف‌پذیری در معیارهای قانونی باید ضمن رفع نگرانی‌های بشردوستانه، از حفظ مشروعیت و رعایت موازین قانونی اطمینان حاصل کند. یکی از نهادهای حقیقت‌یاب مهم که توسط شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد تشکیل شده، کمیته حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران است. این مقاله با بررسی مبنای حقوقی تشکیل این کمیته، به اصولی نظیر عدم تبعیض، بی‌طرفی و حسن نیت پرداخته و این پرسش را مطرح می‌کند که حتی اگر این مأموریت به شکلی مستقل و بر مبنای حسن نیت تشکیل شده باشد، قانون ماهوی قابل اعمال بر عملکرد آن چیست؟ نهادهای حقیقت‌یاب باید به‌طور دقیق از استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر پیروی کرده و منابع متنوع حقوقی را به‌کار گیرند تا اعتبار و سازگاری نتایج خود را تضمین کنند. استفاده از این استانداردها می‌تواند مسیر هدایت فرایند حقیقت‌یابی و ارزیابی عملکرد دولت‌ها در موارد نقض حقوق بشر را مشخص کند. با پایبندی به این اصول، مأموریت‌های حقیقت‌یاب می‌توانند نقش مؤثری در تضمین عدالت و مسئولیت‌پذیری ایفا کنند. بااین‌حال، هرگونه انحراف از این استانداردها، به معنای نقض نخستین گام از موازین حقوق بین‌المللی بشر توسط خود این مأموریت‌ها خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: قانون ماهوی قابل اعمال، کمیته حقیقت‌یاب، مأموریت حقیقت‌یاب، حقوق بین‌الملل بشر، جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه عالی دفاع ملی ♦ پژوهشکده مطالعات راهبردی و امنیت ملی / فصلنامه مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی

ds.sndu.ac.ir// E-ISSN: 2980-8413

صحت مطالب بر عهده نویسنده مقاله است و بیانگر دیدگاه دانشگاه عالی دفاع ملی نیست.

مقدمه

نهادهای تحقیق و هیئت‌های حقیقت‌یاب را می‌توان نمونه‌های سنتی سازوکارهای مقدماتی در نظام حقوق بین‌الملل به‌طور کلی و در نظام‌های حقوق بین‌الملل بشر و بشردوستانه به‌طور خاص دانست. این نهادها با کارکردها و اهداف متعددی تشکیل می‌شوند (دلاوری: ۱۳۸۸: ۱۵۵-۱۵۷). گاهی هدف تهیه گزارشی از سوی نهاد تحقیق است که به افزایش آگاهی بین‌المللی در مورد نقض شدید ارزش حمایت‌شده حقوق بین‌الملل در کشور خاصی یا توسط کنشگر خاصی کمک کند.

در هر صورت منصرف از این‌که نهاد حقیقت‌یاب با چه هدف و مأموریتی تشکیل می‌شود، فرایند حقیقت‌یابی در حوزه حقوق بشر و حقوق بشردوستانه اصولاً یک فرایند شبه قضایی است (رحمتی: ۱۳۹۵: ۱۴۵). می‌توان گفت هرچند فرایند حقیقت‌یابی به‌طور دقیق یک رسیدگی قضایی یا متأثر از معیارهای دقیق چنین رسیدگی نیست، اما یک کمیته یا مأموریت حقیقت‌یاب باید در صورت لزوم از قواعد ماهوی و رویه‌ای حقوق بین‌الملل استفاده کند و چنین قواعدی را سرلوحه کار خود قرار دهد. برای نمونه در رویه‌های حقیقت‌یابی سازمان بین‌المللی کار نمونه‌هایی وجود دارد که به قواعد کلی حقوق بین‌الملل ارجاع می‌دهند.^۱ در پرونده‌های آفریقای جنوب غربی در سال ۱۹۶۶ وکیل اتیوپی و لیبریا با یادآوری این‌که قاضی سر جرالد فیتز‌موریس، ضمن اذعان به «اهمیت ملاحظات بشردوستانه و جامعه‌شناختی» در این پرونده، از خواهان‌ها خواسته بود تا شأن دیوان را به‌عنوان یک مرجع قضایی مدنظر داشته باشند، اظهار داشت: «خواهان‌ها می‌خواهند، ضمن این‌که به دیوان اطمینان خاطر می‌دهند، اظهار دارند که چنین ملاحظاتی که نزد دیوان مطرح شده از نظر خواهان‌ها منحصرأ مرتبط با ایفای کارکرد قضایی دیوان هستند. البته که ملاحظات بشردوستانه و جامعه‌شناختی

۱. See Report of the ilo Mission to the Occupied Territories (1979), paras. 5 and 6; Commission of Inquiry concerning observance by Greece of Conventions Nos. 87 and 98 – Official Bulletin, Vol. LIV, No. 2 (1971), Special Supplement, Chapter 5 – examination of plea of exception by virtue of a state of emergency in terms of international custom (see particularly paras. 110 and 111); Commission of Inquiry concerning observance by Liberia of Convention No. 29 – Official Bulletin, Vol. XLVI, No. 2 (1963), Supplement II, paras. 384 and 386 – consideration of preliminary objections. See also the preamble to the ilo Declaration on apartheid – Official Bulletin, Vol. XLVII, No. 3, (1964), Supplement I.

بخشی از پیشینه بین المللی این دعوا هستند. این عوامل در تبلور همان موازین بین المللی که ما برای آن ها در زمینه روابط نژادی می مدعی هستیم، نقش مهمی ایفا کرده اند. تا آنجا که آن ها وارد فرایندی شده اند که طی آن این موازین کیفیت حقوقی و جایگاه قواعد حقوق بین الملل را - به عنوان هنجار حقوقی - توسعه داده اند. باین وجود، در چهارچوب دعوای حاضر، خواهان ها از دیوان می خواهند تا اصول و قاعد حقوقی سنت را در مورد تفسیر تعهدات مندرج در بند ۲ ماده ۲ سند قیومیت اعمال کند که از یک طرف غیر حقوقی یا فراحقوقی و از طرف دیگر تأسیسی نباشد بلکه حقوقی و سنتی باشد. در این راستا، خواهان ها یک نظریه حقوقی را مطرح کردند که وابسته به ملاحظات بشردوستانه و جامعه شناختی است که مبنای این اختلاف هستند و به توسعه قضاوت جامعه بین المللی کمک می کند. اما اظهارات خواهان ها صرفاً به تفسیر و اعمال بند ۲ ماده ۲ سند قیومیت در پرتو معیارهای عینی بستگی دارد اعم از این که این معیارها در قالب موازین بین المللی یا هنجارهای بین المللی یا هر دو باشند» (ICJ Pleadings, 1966: 361).

بنابراین، وکیل بخشی از خواهان ها در پرونده آفریقایی جنوب غربی به خوبی تمایز بین رویکرد قضایی و شبه قضایی را تبیین و بر اهمیت مقررات و اصول حقوقی در تفسیر تعهدات ناشی از حقوق بین الملل تأکید کرد. هر نهاد حقیقت یابی، چه در قالب مأموریت، کمیسیون یا هیئت، در زمینه حقوق بشر طبیعتاً از روشی شبه قضایی پیروی می کند و بنابراین باید ملاحظات بشردوستانه و جامعه شناختی ذی ربط را در مأموریت خود مورد توجه کامل قرار دهد. رویکرد کلی چنین نهادی به مسائل حقوقی باید منعطف باشد و ضمن آنکه در فرایند حقیقت یابی به ملاحظات بشردوستانه توجه دارد، درعین حال از سازگاری با این فرایند با اصول دادرسی منصفانه نیز اطمینان حاصل کند. به نظر می رسد در این راستا موازین حقوق بین الملل مرتبط با حقوق بشر در این زمینه راهگشا هستند.

پس از فوت ناگهانی یک دختر جوان در ۲۶ شهریور ۱۴۰۱ در ساختمان پلیس امنیت اخلاقی، اعتراضاتی در ایران آغاز شد که در نهایت با تحریک و حمایت برخی کشورهای خارجی از محدوده اعتراض فراتر رفت و به اغتشاش تبدیل شد. پس از آن درخصوص

اتفاقات صورت گرفته در رابطه با این اغتشاشات، شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد با صدور قطعنامه‌ای اقدام به تأسیس «هیئت مستقل بین‌المللی حقیقت‌یاب» نمود. این هیئت مأموریت داشت درخصوص موارد ادعایی نقض حقوق بشر در ایران تحقیق کند.

کمیسیون‌های حقیقت‌یاب، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سازوکارهای نظام حقوق بین‌الملل، وظیفه بررسی، مستندسازی و ارزیابی نقض‌های حقوق بشر و حقوق بشردوستانه را بر عهده دارند. این کمیسیون‌ها با استفاده از قواعد و اصول حقوقی مشخص، تلاش می‌کنند تا واقعیات را آشکار کرده و زمینه لازم برای عدالت، پاسخ‌گویی و پیشگیری از وقوع مجدد چنین مواردی را فراهم کنند. یکی از جنبه‌های اساسی عملکرد این کمیسیون‌ها، قانون ماهوی قابل اعمال است. این قانون مجموعه‌ای از قواعد و اصول است که کمیسیون‌ها در تجزیه و تحلیل وقایع و ارزیابی عملکرد دولت‌ها و دیگر بازیگران مورد استناد قرار می‌دهند.

باین‌حال، تعیین قانون ماهوی قابل اعمال همواره با چالش‌های مختلفی روبه‌رو بوده است. یکی از این چالش‌ها، تعارض میان قوانین داخلی کشورها و اصول حقوق بین‌الملل است. بسیاری از کشورها با ادعای حاکمیت ملی، قوانین داخلی خود را به‌عنوان مبنای بررسی معرفی می‌کنند، درحالی‌که کمیسیون‌های حقیقت‌یاب معمولاً بر اصول و قواعد بین‌المللی تأکید دارند. این تعارض، به‌ویژه زمانی که نظام حقوقی داخلی کشورها با استانداردهای بین‌المللی ناسازگار باشد، می‌تواند به نتایج متناقض و کاهش اعتبار کمیسیون منجر شود.

چالش دیگر، عدم شفافیت در تعیین معیارهای قانونی است. گاه مشخص نیست که کمیسیون‌های حقیقت‌یاب براساس چه مبنایی قوانین ماهوی را انتخاب می‌کنند. این عدم شفافیت، نه تنها بر مشروعیت و بی‌طرفی کمیسیون‌ها تأثیر منفی می‌گذارد، بلکه اعتماد عمومی به نتایج آن‌ها را نیز تضعیف می‌کند. افزون بر این، فشارهای سیاسی داخلی و بین‌المللی می‌تواند عملکرد کمیسیون‌ها را تحت تأثیر قرار داده و موجب شود که انتخاب قانون ماهوی تحت نفوذ قدرت‌های سیاسی قرار گیرد (Sirleaf, 2014, 2309).

نمونه بارز این چالش‌ها در کمیته حقیقت‌یاب اخیر درباره ایران که توسط شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد تشکیل شده است، قابل مشاهده است. این کمیته وظیفه دارد موارد

ادعایی نقض حقوق بشر در ایران را بررسی کرده و گزارش های خود را ارائه دهد. باین حال، این پرسش اساسی مطرح می شود که این کمیته برای ارزیابی این موارد از چه قوانین ماهوی استفاده خواهد کرد؟ آیا این قوانین مطابق با استانداردهای بین المللی خواهد بود؟ یا این که تحت تأثیر فشارهای سیاسی، معیارهای متفاوتی اعمال خواهد شد؟

تحلیل دقیق قانون ماهوی قابل اعمال در کمیسیون های حقیقت یاب، به دلایل متعددی ضروری است. نخست، این قوانین نقش مهمی در تضمین بی طرفی و شفافیت عملکرد این کمیسیون ها دارند. بدون یک چهارچوب قانونی مشخص، امکان تفسیرهای نادرست یا جهت دار از وقایع افزایش می یابد. دوم، بررسی و تحلیل این قوانین می تواند الگویی برای سایر کمیته های حقیقت یاب فراهم کند که در مواجهه با چالش های مشابه قرار دارند. سوم، کمیته حقیقت یاب ایران یک موضوع جدید و مهم در حقوق بین الملل معاصر است. بررسی عملکرد این کمیته و قوانین ماهوی مورد استناد آن، نه تنها می تواند به روشن تر شدن نقش این نهاد در حقوق بین الملل کمک کند، بلکه به درک بهتر از نقش کمیسیون های حقیقت یاب در تضمین عدالت و پاسخ گویی نیز منجر می شود.

اهداف پژوهش حاضر به طور کلی عبارت اند از:

۱. شناسایی اصول و معیارهای تعیین قانون ماهوی در کمیسیون های حقیقت یاب.
 ۲. تحلیل عملکرد کمیته حقیقت یاب ایران در انتخاب و اعمال قوانین ماهوی.
 ۳. بررسی چالش ها و محدودیت های موجود در اعمال قانون ماهوی در کمیته حقیقت یاب ایران.
 ۴. ارائه راهکارهایی برای بهبود شفافیت و کارآمدی در انتخاب و اعمال قوانین ماهوی.
- نهادهای حقیقت یاب به عنوان سازوکارهایی برای بررسی انطباق یا عدم انطباق رفتار کنشگران با حقوق بین الملل عمل می کنند. این نهادها از نظر ماهوی چه قواعدی را مبنای تحقیق خود قرار می دهند؟ به طور خاص، هیئت مستقل بین المللی حقیقت یاب در مورد ایران چه قوانینی را اعمال می کند و این قوانین تا چه حد با اصول و استانداردهای بین المللی سازگار است؟

۱. ادبیات پژوهش

مأموریت‌های حقیقت‌یاب نقش بی‌بدیلی در جمع‌آوری اطلاعات، بررسی ادعاها و راستی‌آزمایی حقایق در حوزه‌های مختلف نظیر حقوق بشر، حل منازعات، حقوق بین‌الملل و موارد دیگر ایفا می‌کنند. این مأموریت‌ها متکی به اعزام افراد یا گروه‌هایی به مناطق مورد نظر هستند که از طریق جمع‌آوری داده‌ها، انجام مصاحبه با شاهدان و تجزیه و تحلیل شواهد، گزارش‌هایی بی‌طرفانه و دقیق از وضعیت موجود ارائه می‌دهند.

پیشینه مأموریت‌های حقیقت‌یاب به دوران باستان بازمی‌گردد، جایی که حاکمان سفیرانی را برای جمع‌آوری اطلاعات درباره سرزمین‌ها یا پادشاهی‌های رقیب اعزام می‌کردند. این روند در طول تاریخ تحول یافت و به جزء جدایی‌ناپذیر دیپلماسی مدرن و فرایندهای حقوقی تبدیل شد. (طاهره ربانی بیدرونی و عبدالمجید افروغ، ۱۴۰۱: ۳-۲)

در قرن نوزدهم، کمیسیون‌های تحقیق بین‌المللی برای بررسی نقض حقوق بین‌الملل و حقوق بشر شکل گرفتند. این کمیسیون‌ها زمینه را برای مأموریت‌های حقیقت‌یاب مدرن که توسط سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد، دادگاه کیفری بین‌المللی و نهادهای غیردولتی نظیر دیده‌بان حقوق بشر و عفو بین‌الملل انجام می‌شوند، فراهم کردند.

مأموریت‌های حقیقت‌یاب با کشف جنایات و مستندسازی نقض حقوق بشر، نقش مهمی در ارتقای شفافیت، پاسخ‌گویی و عدالت داشته‌اند (Philip Alston, 2011, 81-85). برای مثال، این مأموریت‌ها در بررسی جنایات جنگی، نسل‌کشی و جنایات علیه بشریت در رواندا، یوگسلاوی سابق، سوریه و میانمار تأثیر بسزایی داشته‌اند. شواهد گردآوری‌شده توسط این مأموریت‌ها، به‌ویژه در دادگاه‌های بین‌المللی برای محاکمه عاملان و فراهم کردن نوعی عدالت برای قربانیان به‌کاررفته است.

علاوه بر حقوق بشر، مأموریت‌های حقیقت‌یاب در سایر حوزه‌ها نظیر حفاظت از محیط‌زیست، واکنش به بلایا و بهداشت عمومی نیز مورد استفاده قرار گرفته‌اند (Pallemaerts, 2002, 18-20). به‌عنوان نمونه، مأموریت‌های حقیقت‌یاب برای بررسی نشت نفت، بلایای

طبیعی و شیوع بیماری ها به منظور ارزیابی تأثیرات این موارد بر جوامع محلی و توصیه راهکارهای مناسب تشکیل شده اند.

در مجموع، مأموریت های حقیقت یاب نقشی کلیدی در ترویج صلح، عدالت و حقوق بشر در سراسر جهان ایفا می کنند. این مأموریت ها از طریق جمع آوری و تجزیه و تحلیل سیستماتیک اطلاعات، بینش هایی ارزشمند ارائه می دهند که می تواند در تصمیم گیری های سیاسی، رسیدگی های قضایی و مداخلات بشردوستانه راهگشا باشد. به همین دلیل، حمایت از این مأموریت ها برای ارتقای پاسخ گوئی، شفافیت و احترام به کرامت انسانی ضروری است.

با وجود اهمیت گسترده مأموریت های حقیقت یاب، بررسی های علمی موجود درباره آن ها همچنان محدود است. علی رغم این که این مأموریت ها به عنوان بخشی محوری از تلاش های صلح سازمان ملل متحد شناخته شده اند (Clayton & Dorussen & Böhmelt, 2021, 173). ادبیات تولید شده در حوزه حقوق بین الملل به صورت منظم به مطالعه آن ها نپرداخته است. پژوهشگران حوزه روابط بین الملل عمدتاً بر محاکم بین المللی به عنوان ابزاری برای اجرای عدالت تمرکز کرده اند (Sikkink, 2011, 21-23) در حالی که حقیقت یابی به عنوان بخشی از سازوکارهای اجرای قهری قواعد حقوقی مورد توجه کمتری قرار گرفته است (Lesch, 2023, 4-5).

به طور کلی، سه حوزه اصلی در ادبیات موجود درباره مأموریت های حقیقت یاب شناسایی شده است:

۱. رشد و گسترش کمیسیون ها و مأموریت های حقیقت یاب بین المللی: این حوزه به بررسی تاریخچه و توسعه این مأموریت ها اختصاص دارد.
۲. عملکرد و فعالیت این مأموریت ها: ارزیابی موفقیت ها و چالش های پیش روی آن ها.
۳. ارزیابی عملکرد مأموریت ها و کمیسیون ها: تحلیل میزان اثربخشی آن ها در دستیابی به اهداف تعیین شده.

اما علی‌رغم این تلاش‌ها، مطالعات جامعی که به‌صورت نظام‌مند به بررسی موازین حقوقی حاکم بر عملکرد این کمیسیون‌ها بپردازد، همچنان کمیاب است.

۲. پیشینه پژوهش

مقاله «حقیقت و آشتی» (ابوالفضل دلاوری)^۱، در این پژوهش، نویسنده به بررسی نقش کمیسیون‌های حقیقت‌یاب در کاهش آثار خشونت‌ها و جنایات سیاسی و نظامی پرداخته است. این مقاله تأکید دارد که کمیسیون‌های حقیقت‌یاب اخیراً فراتر از شناسایی عاملان خشونت، به ابعاد روایتی و مصالحه‌محور حقایق نیز توجه کرده‌اند. بااین‌حال، این پژوهش صرفاً به نقش سیاسی این کمیسیون‌ها پرداخته و به موازین حقوقی حاکم بر عملکرد آن‌ها توجه نکرده است.

مقاله «کمیسیون بین‌المللی حقیقت‌یاب» (فرانسوا کریل)^۲، این مقاله به بررسی نقش کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در چهارچوب کمیسیون‌های حقیقت‌یاب بین‌المللی می‌پردازد. نویسنده ابتدا به سازوکار تحقیق در کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو و سپس به کنوانسیون‌های ۱۹۴۹ ژنو اشاره می‌کند. هرچند این مقاله چالش‌ها و محدودیت‌های پیش‌روی کمیسیون‌ها را به‌خوبی تحلیل می‌کند؛ اما همانند بسیاری از آثار دیگر، موازین حقوقی حاکم بر این نهادها به‌صورت جامع بررسی نشده است.

کتاب «حقوق بین‌الملل و حقیقت‌یابی در حقوق بشر» (برتراند رمچاران)^۳، نگارنده این کتاب حقیقت‌یابی را در قانون حمایت بین‌المللی از حقوق بشر قرار داده است. او تأکید دارد که دولت‌ها غالباً سعی می‌کنند نقض حقوق بشر را از نظارت بین‌المللی پنهان کنند و در این راستا کمیسیون‌های حقیقت‌یاب، به‌ویژه از طریق سازمان‌های مردم‌نهاد، نقشی کلیدی دارند.

۱. دلاوری، حقیقت و آشتی: نقش کمیسیون‌های حقیقت‌یاب در حل منازعات سیاسی و بین‌المللی، پژوهش حقوق عمومی، ۱۳۸۸.

۲. Françoise Krill, The International Fact-finding Commission: the ICTCs Role, available at: <https://international-review.icrc.org/sites/default/files/S002086040002341Xa.pdf>

۳. Bertrabd G. Ramcharan, International Law and Fact-Finding in the Field of Human Rights, Brill, 2014

این کتاب به بررسی سوابق و رویه های بین المللی کمیسیون های حقیقت یاب می پردازد اما به موازین حقوقی ناظر بر عملکرد آن ها توجهی نکرده است.

مقاله «ماده ۹۰ پروتکل اول الحاقی به کنوانسیون ژنو» (جی. اشلی روچ)^۴، این مقاله به نقش کمیسیون بین المللی حقیقت یاب براساس ماده ۹۰ پروتکل اول الحاقی کنوانسیون ژنو می پردازد. هرچند این مقاله ابعاد حقوق بشردوستانه کمیسیون های حقیقت یاب را تحلیل می کند، اما باز هم بررسی موازین حقوقی عمومی این نهادها را مدنظر قرار نداده است.

همان طور که ملاحظه می شود، پژوهش های موجود هرچند به ابعاد مختلفی از مأموریت های حقیقت یاب پرداخته اند، اما هیچ یک به صورت جامع و نظام مند به بررسی موازین حقوقی ناظر بر عملکرد این کمیسیون ها نپرداخته اند.

پژوهش حاضر با تمرکز بر موازین حقوقی حاکم بر فعالیت کمیسیون های حقیقت یاب بین المللی، تلاش می کند تا شکاف موجود در ادبیات علمی را پر کند. مهم ترین ویژگی این تحقیق، رویکرد حقوقی آن است که تلاش دارد مفهوم، مصادیق و نحوه کاربرد این موازین را تحلیل و تدوین کند.

درمجموع می توان گفت مأموریت های حقیقت یاب ابزارهای حیاتی برای حمایت از حقوق بشر، کاهش خشونت و ترویج عدالت در عرصه بین المللی هستند. هرچند پیشینه این نهادها و عملکرد آن ها در ادبیات موجود بررسی شده است؛ اما مطالعات منسجمی که به چهارچوب های حقوقی آن ها بپردازد، همچنان نادر است. این پژوهش در پی آن است که با تمرکز بر این خلأ، نقش مهمی در توسعه دانش حقوق بین الملل ایفا کند و مبنایی برای تحقیقات آتی فراهم سازد.

4. J. Ashley Roach, The International Fact-Finding Commission: Article 90 of Protocol I Additional to The 1949 Geneva Conventions, available at: <https://international-review.icrc.org/sites/default/files/S0020860400023408a.pdf>

۳. روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق به صورت توصیفی-تحلیلی است. در مرحله نخست، منابع حقوقی که مبنای تشکیل نهادهای حقیقت‌یاب قرار می‌گیرند، بررسی می‌شوند. سپس اصول حقوق بین‌الملل بشر که با عملکرد این نهادها مرتبط است، تحلیل می‌شود. در ادامه، رویه‌های بین‌المللی در موارد مشابه مورد بررسی قرار خواهد گرفت تا چالش‌ها و محدودیت‌های موجود روشن شود. در نهایت، راهکارهایی برای ارتقای شفافیت و کارآمدی این کمیته‌ها ارائه می‌شود.

این پژوهش با تأکید بر بررسی کمیته حقیقت‌یاب ایران، تلاش دارد تا مبنای علمی و کاربردی مناسبی برای تحلیل عملکرد این نهادها فراهم کند و نقش آن‌ها را در تقویت نظام حقوق بین‌الملل مورد ارزیابی قرار دهد.

روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است. در این روش پژوهشگر به کتاب‌ها، رساله‌ها، پایان‌نامه‌ها، مقاله‌ها، گزارش‌های مربوطه و همچنین اسناد بین‌المللی و یا ملی مرتبط مراجعه می‌کند. پس‌از آن در پرتو روش تحقیق مذکور شده در بند فوق به تبیین و تحلیل اطلاعات و داده‌های گردآوری شده می‌پردازد. اگرچه ادبیات تولید شده در این خصوص تا حدودی قدیمی است، اما پژوهشگر تمام تلاش خود را به کار گرفته است تا جدیدترین پژوهش‌های انجام شده در این زمینه را مورد استفاده قرار دهد.

۴. یافته‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها

کمیته مستقل حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران- زین پس کمیته حقیقت‌یاب- از طریق قطعنامه س-۱/۳۵ شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد مصوب ۳ آذرماه ۱۴۰۱ تأسیس گردید (UN documents, 23/010/95).

۴-۱. مأموریت کمیته حقیقت‌یاب

به موجب بند ۷ قطعنامه مؤسس این کمیته، از حیث زمانی در رابطه با موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور

۱۴۰۱ دارای صلاحیت است. از حیث مکانی خاک جمهوری اسلامی ایران تعیین شده است. مأموریت های زیر در دستور کار کمیته مزبور قرار داده شده است (Independent International Fact-Finding Mission on the Islamic Republic of Iran, 1403):

۱. انجام تحقیقات جامع و مستقل درخصوص موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ به ویژه موارد نقض مرتبط با زنان و کودکان؛
 ۲. مشخص کردن حقایق مرتبط با این موارد گزارش شده نقض حقوق بشر و شرایط پیرامون آن؛
 ۳. گردآوری، منسجم کردن و تحلیل ادله و مدارک موارد نقض حقوق بشر و حفظ و نگهداری ادله و مدارک مزبور ازجمله در راستای همکاری های احتمالی با هرگونه اقدامات حقوقی؛
 ۴. تعامل با تمام افراد و نهادهای مربوطه، ازجمله دولت جمهوری اسلامی ایران، دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، نهادهای مربوطه سازمان ملل، سازمان های حقوق بشری و جامعه مدنی.
- بنابراین، مأموریت های کمیته به شرح فوق مشخص شده است. اعضای کمیته در ۳ دی ماه ۱۴۰۱ از سوی ریاست شورای حقوق بشر سه کارشناس جهت هدایت اجرای فعالیت این کمیته منصوب شده است: سارا حسین (بنگلادش) به عنوان رئیس کمیته، شاهین سردار عالی (پاکستان) و ویویانا کستیسویچ (آرژانتین).^۱

۲-۴. منابع حقوق قابل اعمال

حقوق ماهوی که باید توسط یک نهاد حقیقت یاب اعمال شود، در وهله اول به سند مؤسس یا رژیم معاهداتی که نهاد مزبور در چهارچوب آن تأسیس شده است یا هر مؤلفه ای در سند

۱. <https://libraryresources.unog.ch/factfinding/asia>

مؤسس آن بستگی دارد. برخی از نهادهای حقیقت‌یاب کم‌وبیش «ساختاریافته» هستند به این معنا که موضوع مربوط به رعایت یا عدم رعایت استانداردها یا تعهدات معین، در چهارچوب قضایی یا شبه قضایی است. این در مورد پرونده‌های موجود در دیوان بین‌المللی دادگستری، کمیسیون‌های تحقیق مبتنی بر مقاوله نامه‌های سازمان بین‌المللی کار، شکایات مرتبط با ماده ۴۱ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و پروتکل آن و پرونده‌های مبتنی بر کنوانسیون‌های منطقه‌ای حقوق بشر صادق است. (صفایی و همکاران، ۱۴۰۱، ۷ تا ۶۵) به عبارت دقیق‌تر، اولاً، منابع اولیه حقوق به‌صورت مشخص‌تری تعریف شده‌اند، حتی اگر در شرایط خاص، قواعد عمومی حقوق بین‌الملل نیز قابل اعمال باشند. به عبارت دیگر، در مورد این نهادها از پیش تعیین شده است که عملکرد آن‌ها تحت کدام قواعد ماهوی قرار می‌گیرد. از سوی دیگر، رویه‌های دیگری، مانند آنچه در قطعنامه ۱۵۰۳ یا تحقیقات موردی که توسط سازمان ملل متحد یا آژانس‌های تخصصی انجام می‌شود، معمولاً دارای یک گستره عمومی‌تر و کم‌تر اختصاصی‌تر است که شامل آزادی بیشتر در استانداردهایی است که ممکن است در فرایند ارزیابی در نظر گرفته شود و نیروی ضعیف‌تری تا آنجا که ممکن است آن استانداردها به‌عنوان اصول کلی به‌جای موضوع تعهدات الزام‌آور برای دولت مورد بررسی مورد استناد قرار گیرند (Rodley, 2012, 326).

دوم این‌که شاید یک نهاد حقیقت‌یاب لازم باشد قوانین کشور مربوطه را تا حدی که با استانداردهای بین‌المللی مربوطه مطابقت دارد، در نظر بگیرد (Wilkinson, 2012). سوم این‌که اگر نهاد حقیقت‌یاب هیئتی است که پس از اعلام وضعیت حقوق بشر مورد بحث توسط رکن اصلی خود تأسیس شده است، عموماً باید با چنین اظهاراتی هدایت شود. برای مثال، یک هیئت حقیقت‌یاب در مورد وضعیت حقوق بشر در جنوب آفریقا باید براساس اعلامیه‌های حقوقی اساسی مجمع عمومی سازمان ملل متحد و سایر ارگان‌های اصلی سازمان ملل متحد در مورد وضعیت آن کشور هدایت شود (Lesch, 2023, 5).

پیش از آن ذکر این نکته لازم است که سند مؤسس کمیته حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران قانون قابل اعمال را این‌گونه بیان کرده است: «حقوق بین‌الملل بشر، چهارچوب

حقوقی و قانون قابل اجرای کمیته را شکل می دهد. به ویژه، جمهوری اسلامی ایران این اسناد را تصویب کرده است: میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین المللی حقوق اقتصادی و فرهنگی، کنوانسیون حقوق کودک، کنوانسیون بین المللی حذف تمام اشکال تبعیض نژادی و کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت.

در سند مؤسس کمیته حقیقت یاب در مورد ایران، در بند ۳۰ (Independent International Fact-Finding Mission on the Islamic Republic of Iran)، تصریح شده است: «در صورت مقتضی، کمیته حقیقت یاب همچنین دیگر تعهدات جمهوری اسلام ایران و سایر کشورها به موجب حقوق بین الملل را در نظر خواهد گرفت. در انجام این امر، کمیته حقیقت یاب معاهدات بین المللی و حقوق عرفی بین المللی را در صورت مقتضی از جمله در رابطه با جرائم تحت حقوق بین الملل را اعمال خواهد کرد.»

در صورت مشخص نبودن قانون قابل اعمال و یا سکوت سند مؤسس، این سؤال مطرح می شود که نهاد حقیقت یاب باید چه مجموعه ای از حقوق ماهوی را اعمال کند؟

از آنجایی که هیئت های حقیقت یاب در زمینه حقوق بشر معمولاً باید با دیدگاهی شبه قضایی هدایت شوند، منابع حقوقی ذکر شده در ماده ۳۸ اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری به طور کامل برای فعالیت های آنها قابل استفاده است. رویه بین المللی از این دیدگاه حمایت می کند. در دعای مربوط به پرونده آفریقای جنوب غربی، خواهان ها تلاش کردند تا وجود هنجار عدم تبعیض در حقوق بین الملل را اثبات کنند. برای توجیه این هنجار، آنها به منابع مندرج در ماده ۳۸ اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری استناد کردند. در حال حاضر همه کشورها عضو سازمان ملل متحد هستند و بنابراین ماده ۳۸ اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری برای آنها الزام آور است. در این ماده معاهدات، عرف و اصول کلی حقوقی به عنوان منبع حقوق بین الملل مشخص شده اند.

در میان معاهدات بین المللی، منشور سازمان ملل حداقل به چهار دلیل مستحق توجه ویژه است: اول این که عملاً همه دولت ها آن را پذیرفته اند. ثانیاً، رویه دیرینه و معتبری وجود دارد، از جمله دیدگاه دیوان بین المللی دادگستری، مبنی بر این که مفاد حقوق بشری منشور نمایانگر

قوانین عرفی بین‌المللی است. ثالثاً، مفاد حقوق بشری منشور بارها توسط دیوان بین‌المللی، مجمع عمومی، شورای امنیت، شورای اقتصادی و اجتماعی، شورای حقوق بشر و سایر ارگان‌های بین‌المللی مورد استناد قرار گرفته است. چهارم، مفاد حقوق بشری منشور در مجموعه‌ای از اسناد بین‌المللی از قبیل اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر و کنوانسیون بین‌المللی رفع کلیه اشکال تبعیض نژادی، انعکاس یافته است که ممکن است در تعیین محتوای عملی و معنای مفاد حقوق بشر منشور مورد استفاده قرار گیرد. در رابطه با حقوق عرفی بین‌المللی، یکی از مراجع اشاره کرده است که استاندارد بین‌المللی که به‌طور سنتی توسط دادگاه‌ها و دادگاه‌های بین‌المللی استفاده می‌شد، معیاری کلی برای رفتار متدنه با افراد بود - معیار تمدن - که معیاری قابل اجرا برای رفتار دولت‌ها در موضوع حقوق بشر، نه‌تنها در زمینه‌های مدنی، بلکه در زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی نیز است. (Vázquez-Bermúdez, 2019) به‌علاوه، این استاندارد، براساس قوانین موضوعه و رویه واقعی جامعه عادلانه جامعه جهانی، درواقع هرگونه صلاحیت بین‌المللی را ارائه می‌دهد که ممکن است برای قضاوت درباره رفتار دولت‌ها در زمینه حقوق بشر مورد استفاده قرار گیرد.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهاد

به‌موجب تحقیق حاضر، کمیته‌ها، کمیسیون‌ها یا مأموریت‌های حقیقت‌یاب باید بر مبنای اصول حقوق بین‌الملل و در چهارچوب حاکمیت قانون تشکیل شوند. این الزام، ناشی از اصل بنیادین حاکمیت قانون است که مبنای مشروعیت هرگونه اقدام حقوقی و شبه‌حقوقی در نظام بین‌المللی محسوب می‌شود.

تشکیل مأموریت حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران، مشابه تعیین گزارشگر ویژه، از منظر حقوقی محل تردید جدی است. این اقدام نه‌تنها مغایر با اصول بنیادین حقوق بین‌الملل، ازجمله اصل عدم تبعیض (منع برخورد گزینشی)، اصل بی‌طرفی و اصل حسن نیت است، بلکه اعتبار نهادهای بین‌المللی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

حقیقت یابی، اصولاً یک فرایند شبه قضایی محسوب می شود. از این رو، نهادهای حقیقت یاب در حوزه حقوق بشر باید مطابق با قواعد و موازین حقوق بین الملل هدایت شوند. با این حال، در موارد خاص، یک رویکرد منعطف می تواند توسط نهادهای حقیقت یاب اتخاذ شود، به ویژه هنگامی که ملاحظات بشردوستانه ایجاب می کند تا معیارهای قانونی سخت گیرانه به نفع دستیابی به حقیقت تعدیل شوند.

با وجود این انعطاف، قواعد رویه ای در حقیقت یابی بین المللی باید با اصول دادرسی عادلانه مطابقت داشته باشد. رعایت این اصول، شرط لازم برای حفظ اعتبار گزارش ها و نتایج مأموریت های حقیقت یاب است. عدم رعایت این اصول می تواند موجب خدشه دار شدن مشروعیت نهادهای حقیقت یاب و تضعیف اعتماد عمومی به این نهادها شود.

برای هدایت مأموریت های حقیقت یاب و تضمین سازگاری عملکرد آن ها با موازین حقوق بین الملل، منابع قانونی ذیل باید مورد توجه قرار گیرند:

۱. قواعد حقوق بین الملل معاهده ای؛ این قواعد، به ویژه معاهدات مربوط به حقوق بشر و حقوق بشردوستانه، مبنای اصلی فعالیت نهادهای حقیقت یاب را تشکیل می دهند.

۲. سند مؤسس نهاد حقیقت یاب؛ مأموریت های حقیقت یاب باید مطابق با اهداف، وظایف و محدودیت های مشخص شده در سند مؤسس خود عمل کنند. این سند می تواند شامل قطعنامه های شورای حقوق بشر، شورای امنیت یا سایر نهادهای مرتبط باشد.

۳. مصوبات نهاد تأسیس کننده؛ دستورالعمل ها و مصوباتی که توسط نهاد تأسیس کننده مأموریت حقیقت یاب صادر می شوند، می توانند به عنوان راهنمای عملکرد نهاد مورد استناد قرار گیرند.

۴. قوانین داخلی کشور مربوطه؛ قوانین ملی تا جایی که با استانداردهای بین المللی سازگار باشند، می توانند در فرایند حقیقت یابی مورد استناد قرار گیرند.

۵. قواعد ناشی از منابع دیگر حقوق بین‌الملل؛ این منابع شامل کنوانسیون‌های بین‌المللی، عرف بین‌المللی، اصول کلی حقوق، تصمیمات قضایی و آموزه‌های حقوق بین‌الملل می‌شود.

۵-۱. پیشنهادهای پژوهش

در رابطه با کمیته حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران، رعایت تمامی منابع قانونی فوق‌الذکر ضروری است. ارزیابی‌ها و بررسی‌های این نهاد باید براساس مقررات حقوق بین‌الملل مرتبط انجام شود. همچنین، اصول کلیدی نظیر بی‌طرفی، استقلال، حسن نیت و عدم جانب‌داری باید در تمام مراحل مأموریت رعایت شوند.

پیشنهاد می‌شود که جمهوری اسلامی ایران، ضمن اعتراض به تشکیل چنین نهادی، به‌صورت مستمر بر موارد زیر تأکید کند:

- ✓ هرگونه ارزیابی مأموریت حقیقت‌یاب که منجر به خدشه‌دار شدن حیثیت و اعتبار جمهوری اسلامی ایران شود، می‌تواند موجب مسئولیت بین‌المللی برای نهاد حقیقت‌یاب، نهاد تأسیس‌کننده آن و کشورهای حامی گردد.
- ✓ عملکرد نهادهای حقیقت‌یاب باید به‌گونه‌ای باشد که با استانداردهای بین‌المللی شفافیت، پاسخ‌گویی و عدم تبعیض سازگار باشد.

حقیقت‌یابی به‌عنوان فرایندی شبه‌قضایی، از اهمیت ویژه‌ای در نظام حقوق بین‌الملل برخوردار است. این فرایند، تنها زمانی می‌تواند به نتایج معتبر و منصفانه دست یابد که مطابق با اصول حاکمیت قانون، بی‌طرفی و حسن نیت هدایت شود. مأموریت‌های حقیقت‌یاب باید به‌دقت براساس منابع قانونی معتبر طراحی و اجرا شوند تا از هرگونه آسیب به مشروعیت خود اجتناب کنند.

در مورد جمهوری اسلامی ایران، اعتراض به تشکیل نهادهای حقیقت‌یاب و تأکید بر رعایت اصول بنیادین حقوق بین‌الملل، نه تنها دفاعی قانونی در برابر اقدامات گزینشی و جانبدارانه است، بلکه می‌تواند به تقویت موقعیت ایران در عرصه بین‌المللی کمک کند.

فهرست منابع

- دلاوری، ابوالفضل (۱۳۸۸)، *حقیقت و آشتی: نقش کمیسیون های حقیقت یاب در حل منازعات سیاسی و بین المللی*، پژوهش حقوق و سیاست، سال یازدهم، شماره ۲۶.
- رحمتی وند، علی (۱۳۹۵)، *مراجع قضایی و شبه قضایی، مجله علمی تخصصی پژوهش در فقه و حقوق*، سال اول، پاییز، صص ۱۴۵ تا ۲۲۶.
- صفائی، سید حسین؛ محقق داماد، سیدمصطفی؛ درویش زاده، محمد (۱۴۰۱)، *مسئله یابی حقوقی در ناآرامی های ۱۴۰۱ ایران*. فصلنامه تحقیق و توسعه در حقوق تطبیقی، شماره ۱۶.
- ربانی بیدرونی، طاهره؛ افروغ، عبدالمجید (۱۴۰۱)، *مأموریت های حقیقت یاب مستقل و راهکارهای نظارتی بررسی وضعیت های خاص حقوق بشر*، فصلنامه علمی حقوق و مطالعات نوین، دوره ۳، شماره ۲.

References

- Alston, Philip (2011). Introduction: Commissions of Inquiry as Human Rights Fact-Finding Tools. Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law).
- Cheng, B., (1968) "The contribution of international courts and tribunals to the protection of human rights under international customary law" in A. Eide and A. Schou (Eds.) International Protection of Human Rights. Proceedings of the Seventh Nobel Symposium, Oslo, pp. 167–176.
- Clayton, Govinda, Dorussen, Han and Böhmelt, Tobias (2021), "United Nations peace initiatives 1946-2015: introducing a new dataset," International Interactions, Taylor & Francis Journals, vol. 47(1).
- Commission of Inquiry concerning observance by Greece of Conventions Nos. 87 and 98 –
- Commission of Inquiry concerning observance by Liberia of Convention No. 29 – Official Bulletin, Vol. XLVI, No. 2 (1963), Supplement II, paras. 384 and 386 – consideration of preliminary objections.
- Higgins, R., (1963) The Development of International Law by the Political Organs of the United Nations.
- <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g23/010/95/pdf/g2301095.pdf> (last visit January 15, 25).
- <https://libraryresources.unog.ch/factfinding/asia> (last visit January 15, 25).
- Independent International Fact-Finding Mission on the Islamic Republic of Iran, Terms of Reference, available at <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/ffmi-iran/FFM-Iran-TORs-EN.pdf> (last visit January 15, 25).
- Independent International Fact-Finding Mission on the Islamic Republic of Iran, Terms of Reference, available at <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/ffmi-iran/FFM-Iran-TORs-EN.pdf> (last visit January 15, 25).
- Krill, Francoise (1991), The International Fact-finding Commission: the ICTCs Role, available at: <https://international-review.icrc.org/sites/default/files/S002086040002341Xa.pdf>
- Lesch, Max (2023), Contested Facts: The Politics and Practice of International Fact-Finding Missions, International Studies Review, Volume 25, Issue 3.
- Official Bulletin, Vol. LIV, No. 2 (1971), Special Supplement, Chapter 5 – examination of plea of exception by virtue of a state of emergency in terms of international custom (see particularly paras. 110 and 111);

- Pallemaerts, Maguelonne Déjeant-Pons Marc (2002), *Human rights and the environment (Compendium of instruments and other international texts on individual and collective rights relating to the environment in the international and European framework)*, published by the Council of Europe with the collaboration of the Ministry of Social Affairs, Public Health and Environment of Belgium.
- Ramcharan, Bertrabd G. (2014), *International Law and Fact-Finding in the Field of Human Rights*, Brill.
- Report of the ilo Mission to the Occupied Territories (1979), paras. 5 and 6;
- Roach, Ashley (1991), *The International Fact-Finding Commission: Artile 90 of Protocol I Additional to the 1949 Geneva Conventions*, available at: <https://international-review.icrc.org/sites/default/files/S0020860400023408a.pdf>
- Rodley, NS (2012), *UN treaty bodies and the Human Rights Council*. In: Keller H, Ulfstein G, eds. *UN Human Rights Treaty Bodies: Law and Legitimacy. Studies on Human Rights Conventions*. Cambridge University Press.
- Schwarzenberger, G. and E.D. Brown, (1976), *A Manual of Public International Law* (6th edition).
- Schwelb, E., “(1971)The International Court of Justice and the Human Rights Clauses of the Charter” 66 AJIL.
- Secretary General of the United Nations. (2014). *Statement attributable to the Spokesperson for the Secretary-General on the commission of inquiry on human rights in the Democratic People's Republic of Korea*. 18February. at: <https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2014-02-18/statement-attributablespokesperson-secretary-general-commission>
- Sikkink, Kathryn (2011), *The Justice Cascade: How Human Rights Prosecutions Are Changing World Politics*, New York: W.W. Norton and Company.
- Sirleaf, Matiangai V.S., 2014, “The Truth About Truth Commissions: Why They Do Not Function Optimally in Post-Conflict Societies,” *Cardozo Law Review* 35.
- Valticos, N., (1968) “The International Labour Organization: its Contribution to the Rule of Law and the International Protection of Human Rights,” *IX Journal of the International Commission of Jurists*.
- Vázquez-Bermúdez, Marcelo (20019), *First report on general principles of law*, p. 25., available at: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n19/100/93/pdf/n1910093.pdf?OpenElement> (last visit January 15, 25).
- Wilkinson, Stephen (2012), *Standards of Proof in International Humanitarian and Human Rights Fact-Finding and Inquiry Missions*.